

Tytuł projektu: „OPEN(h)ART – SZTUKA OTWARTYCH SERC”

Okres realizacji (lata): 2009 - 2011

AKADEMIA+50
STOWARZYSZENIE NA RZECZ EDUKACJI I ROZWOJU OSOBISTEGO

Projekt OPEN(h)ART – przykład działań na rzecz seniorów i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Stowarzyszenie Akademia plus 50 powstało w 2008 r. i za cel postawiło sobie edukację i aktywizację społeczną i kulturalną osób starszych w Białymstoku. Jako młoda organizacja poszukiwaliśmy form działania, które wzbogaciłyby naszą ofertę.

W roku 2009 rozpoczęliśmy realizację naszego pierwszego projektu partnerskiego Grundtviga.

Projekt **OPEN(h)ART** (www.open-h-art.eu) zakładał wykorzystanie działań opartych na różnych gatunkach sztuki jako narzędzi w pracy socjalnej i aktywizującej grupy defaworyzowane, w tym także seniorów. Skierowany był do trenerów, instruktorów, edukatorów, artystów stosujących w swojej pracy metody oparte na sztuce, a przez nich do uczestników organizowanych zajęć. W projekcie brało udział pięć organizacji z Polski, Litwy, Bułgarii, Włoch i Portugalii (koordynacja). Każda z organizacji partnerskich prowadziła działania lokalne z inną grupą docelową – „trudną” młodzieżą ze szkoły drugiej szansy, dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych, osobami z afazją i seniorami. Projekt podzielony został na pięć okresów pomiędzy spotkaniami międzynarodowymi, w czasie których pracowaliśmy z uczestnikami stosując metody i formy oparte na wspólnie ustalonej dziedzinie sztuki. Do pracy wybraliśmy działania z zakresu teatru i dramy, tańca i ruchu, fotografii i sztuk plastycznych.

Każda z organizacji partnerskich miała duże doświadczenie w stosowaniu swoich metod i jednocześnie była bardzo otwarta na dzielenie się nimi i zdobywanie nowych. Podczas spotkań partnerów organizacja goszcząca prowadziła warsztaty międzynarodowe, prezentując swoje metody pracy, a w okresach między spotkaniami partnerzy próbowali zaadaptować poznane działania w pracy ze swoimi grupami. Często wprowadzali swoje pomysły do już istniejących scenariuszy działań, a na kolejnych spotkaniach i podczas częstych kontaktów (mail, Skype) dzieliliśmy się nowymi doświadczeniami. W wizytach u partnerów brali udział zarówno trenerzy i instruktorzy związani z wybraną dziedziną, jak i uczestnicy działań lokalnych, w naszym przypadku seniorzy, członkowie stowarzyszenia. Słuchacze mieli okazję (często pierwszy raz w życiu) odwiedzić inny kraj, poznać jego kulturę, tradycje, zabytki oraz spotkać uczestników zajęć z czterech krajów europejskich. Cennym doświadczeniem była dla nich możliwość komunikacji w języku obcym podczas wspólnej pracy oraz udział w licznych wydarzeniach kulturalnych i spotkaniach nieformalnych.

W działaniach projektowych w Białymstoku uczestniczyli instruktorzy i trenerzy współpracujący z naszym stowarzyszeniem oraz ciągle powiększająca się grupa kobiet emerytek. W wyniku tej pracy, rozmów z uczestnikami i trenerami oraz zdobywanych ciągle nowych doświadczeń powstała nowa, bardzo szeroka oferta zajęć edukacyjnych Akademii plus 50. Udział w projekcie wytyczył nam drogę do dalszej pracy – pokazał ogromne zainteresowanie seniorów (głównie kobiet) uczestnictwem

w zajęciach „artystycznych”. Był też źródłem doświadczeń i inspiracją do dalszych działań.

Letnie spotkania taneczne cieszą się stale dużą popularnością.

Dziś jednym z kierunków działalności Akademii plus 50, chyba najważniejszym, jest właśnie prowadzenie opartych na sztuce zajęć edukacyjnych, aktywizujących seniorów. Z krótkich warsztatów tańca etnicznego w ramach projektu partnerskiego rozwinęła się cała sekcja taneczna – trzy zespoły tańca (flamenco, brzucha i hawajskiego hula, które zdobywają nagrody w przeglądach twórczości seniorów), stałe warsztaty tańca dla początkujących i cotygodniowe wakacyjne spotkania z tańcami etnicznymi w kręgu dla wszystkich w parku Planty. Z pojedynczych warsztatów teatralnych wyłoniła się działająca prężnie grupa teatralna „WBREW”.

Jak to działa? – pierwsze kroki na warsztatach fotograficznych w ramach OPEN(h)ART.

Podczas warsztatów fotograficznych kilka osób odkryło w sobie nową pasję i do dziś dokumentują wiele naszych działań. Uczestnicy projektu i innych naszych zajęć zgłaszają też coraz to nowe pomysły i tak prowadzimy zajęcia z tkactwa, technik biżuteryjnych, warsztaty dziennikarskie, klub miłośników

książki i czytelnię słowa i wiele innych. Z przyjemnością obserwujemy rozwój osobisty naszych słuchaczy, wzrost ich samooceny, pewności siebie, radości ze zdobytych nowych umiejętności, odkrytych pasji.

Grupa najbardziej aktywnych uczestniczek podczas wizyty w Porto na zakończenie projektu.

Spośród uczestników pierwszego projektu partnerskiego utworzyła się grupa osób aktywnie działających w stowarzyszeniu, wspierając zarząd jako wolontariusze. Powiększyła się znacznie liczba trenerów i instruktorów na stałe z nami współpracujących, którzy zainspirowani pierwszym projektem i motywowani rozwojem i sukcesami uczestników stale poszukują nowych technik i form pracy. Trenerzy i instruktorzy, uczestniczący w wizytach partnerskich oraz prowadzący warsztaty dla międzynarodowej grupy uczestników zmotywowani zostali do odświeżenia swoich kompetencji językowych lub wręcz do rozpoczęcia czy wznowienia nauki języka angielskiego. Zaangażowanie ich do pracy z osobami starszymi oraz wymiana doświadczeń z kolegami z innych krajów dały im dodatkową wiedzę, nowe metody pracy oraz motywację do poszerzania swego warsztatu. Kadra zdobyła wiele nowych umiejętności, wynikających z organizowania m.in. spotkań międzynarodowych, konferencji itp. i nieustannie bierze udział w kursach i szkoleniach, podnosząc swoje kwalifikacje.

Bardzo ważnym rezultatem naszego pierwszego projektu jest udział w kolejnych, również opartych na działaniach artystycznych projektach partnerskich Grundtviga - CREATIV (9 organizacji z 7 krajów), INTER@CTING (3 organizacje), oraz Wolontariacie Seniorów (EWES). Uczestnictwo w tych projektach to dalszy rozwój naszej organizacji, doskonalenie metod pracy i otwarcie na Europę dla naszej kadry i słuchaczy. Zdobyte doświadczenia wykorzystujemy obecnie w realizacji innych projektów, np. „Centrum Seniora” (ASOS 2013), „Centrum Seniora – Senior w Centrum” (ASOS 2013-2020), „Portal CS – seniorzy o seniorach i dla seniorów” www.senior.bialystok.pl (FIO 2014) i wielu innych działaniach przy wsparciu Urzędu Miasta Białystok.

Można powiedzieć, że projekt **OPEN(h)ART opened our minds** otworzył nasze umysły.